Oikaisuvaatimus viranhaltijapäätökseen aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuvapaudesta

SIVL 25.11.2026
3230/02.05.00/2026

Valmistelija Eija Isoniemi

Huoltaja on tehnyt 17.11.2026 oikaisuvaatimuksen viranhaltijapäätöksestä §18/2026 11.11.2026 ”Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuvapautus”.

Oikaisuvaatimuksessaan huoltaja vaatii päätöksen muuttamista siten, että maksuvapautus myönnetään 13.8.2026 alkaen eikä vasta 1.11.2026 alkaen. Huoltaja edellyttää 13.8.–31.10.2026 määrätyt aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksut poistetaan, jo maksetut maksut palautetaan ja mahdolliset maksamattomat laskut mitätöidään tai hyvitetään. Perustelut vaatimukselleen huoltaja esittää liitteenä olevassa oikaisuvaatimuksessaan.

Perusopetuslain (628/1998) 48 f §:n 1 momentin mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta voidaan määrätä kuukausimaksu, jonka suuruudesta kunta päättää. Pykälän 4 momentin mukaan maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Perusopetuslaissa ei säädetä maksuvapautuksen hakemismenettelystä eikä vapautuksen voimaantuloajankohdasta. Siten kunnalla on kuntalain ja perusopetuslain 48 f §:n mukaisen itsehallinnollisen harkintavaltansa puitteissa oikeus päättää asiakasmaksujen määräytymisen ja maksuvapautusten hakemisen hallinnollisista menettelytavoista ja voimaantuloajankohdasta.

Kankaanpään kaupungin hallintosäännön § 22 mukaisesti aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaava rehtori päättää maksuvapautuksista. Maksuvapautusten myöntämisessä noudatetaan vakiintunutta menettelytapaa, jonka mukaan maksuvapautus on hakemusperusteinen etuus ja tulee voimaan hakemuksen saapumiskuukauden alusta lukien. Menettely on yhdenmukainen varhaiskasvatuksen asiakasmaksumenettelyn kanssa.

Huoltajan esittämän perustelun johdosta on arvioitu, mitä tietoa huoltajalle annettiin maksuvapautuksen hakemisesta ja alkamisajankohdasta ennen toiminnan alkua ja sen jälkeen. Sivistyslautakunta hyväksyi 14.4.2026 aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman ja uudet osallistumismaksut 1.8.2026 alkaen. Maksuvapautuksen hakemisesta ja voimaantulosta hakukuukauden alusta lukien on kerrottu maksuvapautuksen hakemuslomakkeessa. Hyvän hallintotavan mukaisesti kaupunki lähetti huoltajille muistutuksena Wilma-tiedotteen asiasta 24.8.2026.

Huoltajan hakemus saapui sähköpostitse 3.11.2026. Rehtori myönsi maksuvapautuksen kaupungin käytännön mukaisesti hakemuksen saapumiskuukauden alusta eli 1.11.2026. Saman käytännön soveltaminen keskenään vertailukelpoisissa tilanteissa edistää hallintolain 6 §:ssä tarkoitettua tasapuolista kohtelua.

Kaupungin käytännön soveltamisen oikeasuhtaisuutta arvioitaessa on otettu huomioon, että tieto maksuvapautuksen alkamisajankohdasta puuttui toimintakauden alkaessa julkiselta palvelusivulta. Tieto sisältyi maksuvapautushakemukseen, ja kaupunki tiedotti hakukäytännöstä

Wilmassa 24.8.2026. Wilma-tiedotteen lähettämisen jälkeen huoltajalla oli vielä viikko aikaa toimittaa hakemus elokuun maksua varten. Syys- ja lokakuun maksuihin vapautusta oli mahdollista hakea kunkin kuukauden loppuun mennessä. Hakemus saapui 3.11.2026. Kun otetaan huomioon, että hakemuksen saattoi tiedotteen lähettämisen jälkeen toimittaa vielä elokuussa ja sen jälkeen syys- tai lokakuussa, tiedottamisen ajankohta ei anna aihetta aikaistaa maksuvapautusta.

Luottamuksensuojan kannalta on arvioitu, antoivatko kaupungin toimintasuunnitelma, huoltajalle annetut ohjeet tai muu kaupungin menettely huoltajalle perustellun aiheen käsittää, että marraskuussa jätetty hakemus voisi johtaa maksuvapautukseen jo elokuusta alkaen. Kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjeistuksen mukaan maksuvapautuksen arvioinnissa käytetään varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajoja. Myös varhaiskasvatuksen asiakasmaksua tarkistettaessa uudet tulotiedot otetaan kaupungin ohjeen mukaan huomioon niiden toimittamiskuukauden alusta. Tulojen muutokseen perustuvaa maksun tarkistusta ei ohjeen mukaan tehdä takautuvasti. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuvapautuksen alkamisajankohtaa koskeva vakiintunut käytäntö ilmenee maksuvapautuslomakkeesta.

Lisäksi ajalta 13.8.–31.10.2026 esitetty vaatimus on arvioitu perusopetuslain 48 f §:n 4 momentin perusteella. Rehtori myönsi huoltajalle maksuvapautuksen perusopetuslain 48 f §:n 4 momentin nojalla. Kaupunki voi päättää maksuvapautuksen hakumenettelystä lainsäädännön rajoissa. Kaupungin maksuvapautuslomakkeessa kuvatun vakiintuneen käytännön mukaan vapautus voidaan myöntää aikaisintaan hakemuksen saapumiskuukauden alusta. Koska huoltajan hakemus saapui 3.11.2026, rehtori myönsi maksuvapautuksen tämän käytännön mukaisesti 1.11.2026 alkaen. Näillä perusteilla esitetään, että sivistyslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Yritysvaikutukset

Ei yritysvaikutuksia

Esittelijä

Sivistysjohtaja Fabig Mari

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen ja toteaa, että oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty seikkoja, jotka antaisivat syyn kumota tai muuttaa aiempaa päätöstä.

Päätös

Täytäntöönpano

Huoltaja
Aamu- ja iltapäivätoiminnan esihenkilö
Sivistystoimen toimistosihteeri

Lisätietoja antaa

toimistosihteeri Eija Isoniemi, p. 044 577 2246
aamu- ja iltapäivätoiminnan esihenkilö Arto Ala-Hannula, p. 050 577 5222